

Lausunto sisäasiainministeriölle luonnoksesta turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kansalliseksi toimeenpano-ohjelmaksi 2014-2020

VD/3965/00.04
HN/HL/MT/LL

Sisäministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kansalliseksi toimeenpano-ohjelmaksi EU-rahoitusohjelmakaudelle 2014–2020. Lausuntopyyntö saapui 22.12.2014 ja sitä pyydetään 26.1.2015 mennessä.

Toimeenpano-ohjelma on viimeinen vaihe laajassa valmistelutyössä, jonka tuloksena aikaisempi pakolaisrahasto ja kotouttamisrahasto on sulautettu yhdeksi turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoksi. Ohjelmaan liittyvästä valmistelutyöstä on pyydetty kaupungilta lausuntoja valmistelun eri vaiheissa. Vantaan kaupunginhallitus antoi viimeksi 3.11.2014 § 13 lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sisäasioiden rahastoista. Lausunnossa todettiin, että mainittujen rahastojen yhdistäminen on sikäli kannatettavaa, että aikaisempi ongelma kohderyhmien keinoitekoisesta rajaamisesta pakolaistaustaisiin ja muihin kolmansista maista muuttaneisiin poistuu. Toisaalta lausunto nosti esiin huolen siitä, että tiukentunut ennakkomaksumalli vaikeuttaa hallinnointia järjestöjen kohdalla. Nämä näkökulmat ovat tärkeitä myös toimeenpano-ohjelman toteutuksessa.

Sisäasioiden alalle perustetusta turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta voidaan ohjelmakaudella 2014–2020 tukea toimenpiteitä, jotka koskevat turvapaikkapolitiikkaa, uudelleensijoittamista, laillista maahanmuuttoa, kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista ja paluuta. Rahastolle on laadittu ohjelmakauden kattava kansallinen ohjelmaesitys, jonka valtioneuvosto on hyväksynyt 6.11.2014. Euroopan komission hyväksyntä ohjelmalle on odotettavissa maaliskuussa 2015.

Kansallista ohjelmaa ja siinä kuvattuja kansallisia tavoitteita tarkennetaan kansallisella toimeenpano-ohjelmalla. Lausunnossa toivotaan erityisesti näkemyksiä toimeenpano-ohjelmaan kirjattujen, kansallisessa ohjelmassa määriteltujen kansallisten tavoitteiden puitteissa tuettavista käytännön toimista. Komission asettamat erityistavoitteet ja niiden alaiset kansalliset tavoitteet, joille rahoitus jakautuisi, ovat seuraavat:

- Erityistavoite 1: Yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän vahvistaminen ja kehittäminen. Kansallinen tavoite 1.1: Vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmät 1.2: Turvapaikkapolitiikan arviointi 1.3 Uudelleensijoittaminen
- Erityistavoite 2: Kotouttaminen ja laillinen maahanmuutto. Kansallinen tavoite 2.1: Laillinen maahanmuutto 2.2: Kotoutuminen 2.3: Valmiuksien kehittäminen
- Erityistavoite 3: Paluu. Kansallinen tavoite 3.1: Paluun liitännäistoimenpiteet 3.2: Paluutoimenpiteet 3.3: Yhteistyö
- Erityistavoite 5: Suomen uudelleensijoittamisohjelman jatkuvuuden ja toimivuuden varmistaminen. Kansallinen tavoite 5.1: Viranomaisprosessien kehittäminen 5.2: Vastaanottoa edistävän valmennuksen kehittäminen
- Erityistavoite 6: Kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen toimivuuden varmistaminen. Kansallinen tavoite 6.1: Kuntasijoituksen tehostaminen ja kuntapaikkojen saatavuuden varmistaminen 6.2: Kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistäminen.

Vantaan lausunto on valmisteltu yhteistyössä Helsingin ja Espoon vastaavien viranomaisten kanssa.

Kaupunginhallitus 26.1.2015 § 25

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja va:n esitys:

Päätetään antaa sisäasiainministeriölle seuraava lausunto luonnoksesta turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kansalliseksi toimeenpano-ohjelmaksi 2014–2020:

”Toimeenpano-ohjelma jakautuu kuuden erityistavoitteen alle. Suurin osa erityistavoitteista keskittyy valtion vastuulla oleviin toimiin, mm. vastaanotto- ja turvapaikkaprosessien kehittämiseen, maahanmuuttohallinnon ja kotouttamisen seurannan kehittämiseen. Tavoitteet ovat kansallisia ja niiden toteuttaminen vaatii laajaa sektorien välistä yhteistyötä. Toteutettavat hankkeet sijoittunevat siksi luontevimmin esim. ministeriöiden alaisuuteen, ei niinkään kuntien ja kansalaisjärjestöjen toimeenpantaviksi.

Toimeenpano-ohjelma korostaa tärkeitä asioita kuten mm. kotoutumisen, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämistä. Kohderyhmänä ovat myös erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat maahanmuuttajat. Kohderyhmän työmarkkina-aseman kohentaminen on mainittu tavoitteena, mutta varsinaiset työllistämiseen ja rekrytoimiseen liittyvät toimet rahoitetaan Euroopan Sosiaalirahaston kautta. Joissain tapauksissa ei ole aivan selkeää kummasta rahastosta on tarkoituksenmukaista hakea hanketukea.

Toimeenpano-ohjelma korostaa kansalaisjärjestöjen roolia viranomaisten palvelujen täydentäjänä kotouttamisessa (tavoite 2.2). Yksi nostoista on järjestöjen toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kotouttamisen kokonaisuutta. Tavoite on kannatettava. Järjestöjen rooli kotoutumisen edistämässä ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamisessa on Vantaalla ollut perinteisesti suuri. Kaupungin kannalta onkin huolestuttavaa, että koko toimeenpano-ohjelman rahoituksesta vain pieni osuus on varattu kotouttamiseen. Koko kansallisen toimeenpano-ohjelman rahoituksesta (kaikkiaan 44 138 777 euroa), kotouttamisen ja laillisen maahanmuuton osuus on 5 935 130,60 euroa.

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolle perustetaan seurantakomitea, jossa edustettuina ovat ”rahaston tavoitteiden kannalta keskeiset viranomaiset” (s. 6). Kuntia ei ole mainittu erikseen, mutta Vantaan kaupungin mielestä pääkaupunkiseudun tulisi olla edustettuna alueen suuren maahanmuuttajamäärän vuoksi.”

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö luonnoksesta turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kansalliseksi toimeenpano-ohjelmaksi 2014–2020
- Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kansallinen toimeenpano-ohjelma

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. oikaisu- ja valituskielto

Lisätiedot:

Apulaiskaupunginjohtaja va. Heidi Nygren; monikulttuurisuusasiain päällikkö Hannele Lautiola, puh. 09 8392 6058, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi